A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2021. június 10.*

„Előzetes döntéshozatal – Közös menekültügyi és kiegészítő védelem nyújtására vonatkozó politika – 2011/95/EU irányelv – A kiegészítő védelem nyújtásának feltételei – A 15. cikk c) pontja – Nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy élete vagy testi épsége »súlyos és egyedi fenyegetettségének« fogalma – Az érintett régióban minimális számú (halott és sebesült) polgári áldozat követelményét előíró nemzeti szabályozás”

A C-901/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság, Németország) a Bírósághoz 2019. december 10-én érkezett, 2019. november 29-i határozatával terjesztett elő a

CF,

DN

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (előadó) és J. Passer bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. november 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– CF és DN képviseletében A. Kazak Rechtsanwältin,

– a német kormány képviseletében J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében E. de Moustier és D. Dubois, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman és M. Noort, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Tomkin és M. Wasmeier, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. február 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13–i 2011/95/EU európai parlament és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.) 2. cikke f) pontjának és 15. cikke c) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet két afgán állampolgár, CF és DN, valamint a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) – képviseli a Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat (belügyi, építésügyi és honügyekért felelős szövetségi miniszter, Németország), akit a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (bevándorlási és menekültügyi hivatal, Németország) igazgatója képvisel – között, CF és DN menedékjog iránti kérelmének a bevándorlási és menekültügyi hivatal általi elutasítása tárgyában folyamatban lévő két jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2011/95 irányelv (6), (12), (13), (33) és (35) preambulumbekezdése az alábbiakat mondja ki:

„(6) A tamperei következtetések arról is rendelkeznek, hogy a menekült jogállásra vonatkozó szabályokat ki kell egészíteni a védelem kiegészítő formáira vonatkozó intézkedésekkel, amelyek valamennyi ilyen védelmet igénylő személy részére megfelelő jogállást kínálnak.

[…]

(12) Ezen irányelv legfőbb célja egyrészről annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulók beazonosítására, másrészről annak elősegítése, hogy e személyek valamennyi tagállamban hozzáférhessenek az ellátások egy minimális szintjéhez.

(13) A menekült és a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére és tartalmára vonatkozó szabályok közelítésének segítenie kell a nemzetközi védelmet kérelmezők tagállamok közötti másodlagos migrációjának korlátozását, amennyiben az ilyen migrációt kizárólag a jogi szabályozások eltérései idézik elő.

[…]

(33) Meg kell állapítani a kiegészítő védelmi jogállás meghatározásának és tartalmának szabályait is. A kiegészítő védelem biztosítása a [menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt] egyezményben meghatározott menekültvédelemhez képest kiegészítő és pótlólagos jellegű.

(34) Meg kell állapítani azon közös kritériumokat, amelyek alapján a nemzetközi védelmet kérők a kiegészítő védelemre jogosultként ismerhetők el. E kritériumok a tagállamok emberi jogi okmányokból fakadó nemzetközi kötelezettségein és a fennálló gyakorlaton alapulnak.

(35) Valamely ország lakosságát vagy lakosságának bizonyos csoportját rendszeresen fenyegető veszélyek önmagukban általában nem keletkeztetnek olyan egyéni fenyegetettséget, amely súlyos sérelemnek minősülne.”

4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

a) »nemzetközi védelem«: az e) pont szerinti menekültjogállás, illetve a g) pont szerinti kiegészítő védelmi jogállás;

b) »nemzetközi védelemben részesülő személyek«: az e) és g) pont szerint meghatározott menekült- vagy kiegészítő védelmi jogállásban részesülő személyek;

[…]

f) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: harmadik ország olyan állampolgára, illetve olyan hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint rá a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

g) »kiegészítő védelmi jogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által kiegészítő védelemre jogosult személyként történő elismerése;

[…]”

5 Az említett irányelvnek „A tények és körülmények értékelése” című 4. cikke többek között az alábbiakat mondja ki:

„(1) A tagállamok a kérelmező kötelezettségének tekinthetik, hogy a lehető leggyorsabban bemutasson a nemzetközi védelem iránti kérelem megalapozásához szükséges valamennyi bizonyítékot. A kérelem szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítékok értékelését – a kérelmező közreműködésével – a tagállam végzi.

[…]

(3) A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelése egyedi alapon, a következők figyelembevételével történik:

a) a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény […];

b) a kérelmező releváns nyilatkozatai és az általa bemutatott dokumentumok, ideértve az arra vonatkozó információkat is, hogy a kérelmező üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek ki volt-e téve, illetve, hogy ezek veszélye fennáll-e;

c) a kérelmező egyéni helyzete és személyes körülményei, ideértve az olyan tényezőket is, mint a háttér, nem és életkor, annak megállapítása érdekében, hogy a személyes körülményeit figyelembe véve a vele szemben elkövetett cselekmények vagy azon cselekmények, amelyeket vele szemben elkövethetnek, üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;

[…]

(4) Azon tény, hogy a kérelmező korábban már üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek volt kitéve, illetve vele szemben ilyen üldöztetés vagy súlyos sérelem közvetlen veszélye állt fenn, komoly alátámasztásául szolgál a kérelmező üldöztetéstől való megalapozott félelmének, valamit [helyesen: valamint] a súlyos sérelem tényleges veszélyének, kivéve, amennyiben alapos okból feltételezhető, hogy a kérelmezőt nem fogják újból üldözni, illetve hogy a súlyos sérelem veszélye vele szemben már nem áll fenn.

[…]”

6 Ugyanezen irányelv „Belföldi védelem” című 8. cikkének a szövege a következő:

„(1) A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelésének részeként a tagállamok megállapíthatják, hogy a kérelmező nem szorul nemzetközi védelemre, amennyiben a származási ország egy részében:

a) nem áll fenn az üldöztetéstől való megalapozott félelem ténye, illetve a súlyos sérelem tényleges veszélye;

b) hozzáférhet a 7. cikk szerint meghatározott, üldöztetés vagy súlyos sérelem elleni védelemhez,

és amennyiben a kérelmező biztonságosan és jogszerűen odautazhat és bebocsátást nyerhet az érintett országrészbe, és észszerűen elvárható, hogy ott letelepedjen.

(2) Annak vizsgálata során, hogy a kérelmező esetében fennáll-e az üldöztetéstől való megalapozott félelem ténye, illetve a súlyos sérelem tényleges veszélye, illetve hogy a kérelmező – az (1) bekezdéssel összhangban – a származási ország valamely részében hozzáférhet-e az üldöztetés vagy súlyos sérelem elleni védelemhez, a tagállamok a kérelemről szóló határozat meghozatalakor figyelembe veszik az érintett országrészben fennálló általános helyzetet, valamint a kérelmező személyes körülményeit, összhangban a 4. cikkel. […]”

7 A 2011/95 irányelv „Súlyos sérelem” című 15. cikke értelmében:

„Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

a) halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; vagy

b) kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy

c) nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.”

8 Ezen irányelvnek „A kiegészítő védelmi jogállás elismerése” című 18. cikke a következőket mondja ki:

„A tagállamok olyan harmadik országbeli állampolgárt vagy hontalan személyt részesítenek kiegészítő védelemben, aki megfelel a II. és V. fejezetben előírt feltételeknek.”

A német jog

9 A 2011/95 irányelvet az Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény, BGBl. 2008. I, 1798. o.) alapügy tényállásának időpontjában hatályos változata (a továbbiakban: AsylG) ültette át a német jogba.

10 Az AsylG „Belföldi védelem” című 3e. §-a meghatározza a belföldi védelem alternatívája fennállásához szükséges feltételeket, és a következőket írja elő:

„(1) Nem ismerhető el a külföldi menekült jogállása, ha

1. származási országa egy részében nem áll fenn az üldöztetéstől való megalapozott félelem ténye vagy hozzáférhet a 3d. § szerinti, üldöztetés elleni védelemhez, és

2. a kérelmező biztonságosan és jogszerűen odautazhat és bebocsátást nyerhet az érintett országrészbe, és észszerűen elvárható, hogy ott letelepedjen.

(2) Annak meghatározása érdekében, hogy a származási ország egy része megfelel-e az (1) bekezdés szerinti feltételeknek, a kérelemről szóló határozat meghozatalakor az érintett országrészben fennálló általános helyzetet, valamint a kérelmező személyes körülményeit kell figyelembe venni, összhangban a 2011/95/EU irányelv 4. cikkével. E célból olyan releváns forrásokból kell pontos és naprakész információkat szerezni, mint például az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa és az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal.”

11 Az AsylG 4. §-ának (1) és (3) bekezdése a 2011/95 irányelv 2. és 15. cikkének átültetésével a következőképpen határozza meg a kiegészítő védelem nyújtásának feltételeit:

„(1) Kiegészítő védelemre jogosult a külföldi, ha megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országában súlyos sérelem elszenvedése veszélyének lenne kitéve. Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

1. halálbüntetés vagy kivégzés,

2. kínzás, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés,

3. nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében valamely személy életének vagy testi épségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.

[…]

(3) A 3c–3e. § megfelelően alkalmazandók. Az üldöztetés, az üldöztetés elleni védelem, valamint az üldöztetéstől való megalapozott félelem alatt súlyos sérelem veszélyét, súlyos sérelem elleni védelmet, valamint súlyos sérelem tényleges veszélyét kell érteni; menekült jogállás alatt kiegészítő védelmet kell érteni.”

Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12 CF és DN két, Nangarhar tartományból származó afgán polgári személy. Az általuk benyújtott menedékjog iránti kérelmet a szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal elutasította. Az érintettek által a karlsruhei és a freiburgi (Németország) közigazgatási bíróságok előtt indított keresetek nem vezettek sikerre.

13 CF és DN fellebbezést nyújtottak be a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberghez (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság, Németország), amelyben az AsylG 4. §-a szerinti kiegészítő védelem számukra történő biztosítását kérték.

14 Ebben az összefüggésben e bíróság felvilágosítást szeretne kapni a 2011/95 irányelv 2. cikkének f) pontjával összefüggésben értelmezett 15. cikkének c) pontja értelmében vett, polgári személy életének vagy testi épségének „fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak” következtében való súlyos és egyedi fenyegetettsége esetén a kiegészítő védelem elismerése érdekében alkalmazandó feltételeket illetően.

15 A 2009. február 17-i Elgafaji ítéletben (C-465/07, EU:C:2009:94, 35. pont) tett pontosítások ellenére ugyanis a Bíróság még nem határozott a fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében való súlyos és egyedi fenyegetettség fennállásának megállapításához szükséges erőszak mértékének meghatározásához alkalmazandó feltételeket illetően. Ezenkívül más bíróságok e tárgyra vonatkozó ítélkezési gyakorlata nem egységes. Míg néha az egyedi eset összes körülményén alapuló átfogó értékelésre kerül sor, más megközelítések elsődlegesen a polgári áldozatok számán alapuló elemzésen alapulnak.

16 Közelebbről a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a személyes helyzetére jellemző tényezők alapján konkrétan nem érintett személy esetén a súlyos és egyedi fenyegetettség megállapítása kapcsán a Bundesverwaltungsgerichtnek (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) az AsylG-nek a 2011/95 irányelv 2. cikkének f) pontjával összefüggésben értelmezett 15. cikkének c) pontját átültető 4. §-a (1) bekezdésének első mondatához és második mondatának 3. pontjához kapcsolódó ítélkezési gyakorlata érzékelhetően eltér az egyes ügyek sajátos körülményeinek átfogó értékelésén alapuló, más tagállamok bíróságai és az Emberi Jogok Európai Bírósága által alkalmazott ítélkezési gyakorlattól.

17 A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) szerint a súlyos és egyedi fenyegetettség megállapítása szükségszerűen feltételezi az „elhalálozási és sebesülési kockázat” mennyiségi vizsgálatát, amelyet az érintett területen az áldozatok számának a terület teljes lakosságszámához viszonyított aránya juttat kifejezésre, mivel a kapott eredménynek kötelezően el kell érnie bizonyos minimális szintet. Ha e szintet nem éri el, a kockázat mértékére vonatkozó további értékelést nem kell végezni, sőt az adott ügy sajátos körülményeinek átfogó értékelése sem vezethet súlyos és egyedi fenyegetettség megállapításához.

18 CF és DN helyzetét illetően a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy nem győződött meg arról, hogy őket személyes körülményeik miatt konkrétan érinti a Nangarhar tartományban uralkodó erőszak. Figyelembe véve azonban az e tartományban fennálló általános biztonsági helyzetet, és különösen azt a tényt, hogy a régió a konfliktusban részt vevő különböző, nagyon töredezett, és a polgári lakossághoz szorosan kapcsolódó felek (ideértve a terrorista csoportokat is) közötti harc színtere, és hogy egyetlen fél sem képes ténylegesen ellenőrizni a régiót vagy megvédeni a polgári lakosságot, amely a felkelők és a kormányzati erők áldozata, úgy véli, hogy CF és DN, ha visszaküldenék oda őket, pusztán a jelenlétükkel a fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében fennálló súlyos és egyedi fenyegetettség tényleges veszélyének tennék ki magukat. Ezenkívül, tekintettel különösen a veszélyeztetett csoporthoz való tartozásukra, ha CF-nek és DN-nek vissza kellene térnie Afganisztánba, akkor sem rendelkeznének elfogadható alternatívával az országon belüli menedéket illetően, mivel általánosságban véve észszerűtlen lenne, hogy más elképzelhető helyeken (mint például Kabul, Herát és Mazár-e Sarif) telepedjenek le.

19 Így a kérdést előterjesztő bíróság szerint, ha a veszélyt megalapozó más körülményekre is kiterjedő, átfogó értékelésre kerülne sor, a Nangarhar tartományban jelenleg uralkodó erőszakot olyan nagy fokúnak kellene tekinteni, hogy az alapeljárás felperesei – akik belföldi védelemhez nem férhetnek hozzá – a szóban forgó területen való puszta jelenlétük miatt is súlyos fenyegetettségnek lennének

kitéve. Ha viszont a súlyos és egyedi fenyegetettség fennállásának megállapítása elsősorban a polgári áldozatok számától függene, akkor az alapeljárás említett felpereseinek a kiegészítő védelem megszerzésére irányuló kérelmeit el kellene utasítani.

20 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (baden-württembergi közigazgatási felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„(1) Ellentétes-e a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontjával és 2. cikkének f) pontjával az olyan nemzeti jogi rendelkezés értelmezése és alkalmazása, amely alapján fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy testi épségének súlyos és egyedi fenyegetettsége (abban az értelemben, hogy a polgári személy pusztán az érintett területen való tartózkodása miatt az említett fenyegetettség tényleges veszélyének van kitéve) azokban az esetekben, amelyekben a polgári személy a személyes helyzetére jellemző tényezők miatt konkrétan nem érintett, csak akkor állapítható meg, ha megállapítást nyert a már elszenvedett polgári áldozatok (halottak és sebesültek) egy bizonyos legkisebb száma?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az adott ügy összes körülményének átfogó figyelembevételére kell-e alapozni annak megítélését, hogy az említett fenyegetettség felmerül-e? Amennyiben nem: milyen más uniós jogi követelmények vonatkoznak a szóban forgó kérdés megítélésre?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

21 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzeti szabályozás olyan értelmezése, amely szerint abban az esetben, ha valamely polgári személy a személyes helyzetére jellemző tényezők miatt konkrétan nem érintett, annak megállapítása, hogy „a fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak” következtében fennáll e polgári személy életének vagy testi épségének e rendelkezés értelmében vett súlyos és egyedi fenyegetettsége, attól a feltételtől függ, hogy az érintett területen az áldozatok számának a terület teljes lakosságszámához viszonyított aránya elér-e egy meghatározott küszöbértéket.

22 E kérdés megválaszolása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy a többek között az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján elfogadott 2011/95 irányelv célja többek között a kiegészítő védelem egységes rendszerének bevezetése. E tekintetben ezen irányelv (12) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy annak egyik legfőbb célja annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulók beazonosítására (lásd: 2019. május 23-i Bilali ítélet, C-720/17, EU:C:2019:448, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 E tekintetben a 2011/95 irányelvnek a „kiegészítő védelemre jogosult személy” fogalmának az ezen irányelv 2. cikkének f) pontjában foglalt meghatározásával, valamint a „kiegészítő védelmi jogállás” fogalmának az irányelv 2. cikkének g) pontjában foglalt meghatározásával összefüggésben értelmezett 18. cikkéből az következik, hogy az ezen irányelvben előírt kiegészítő védelmi jogállást főszabály szerint minden olyan harmadik országbeli állampolgár és hontalan személy számára el kell ismerni, aki származási országába, illetőleg a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése

esetén az említett irányelv 15. cikke szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve (lásd: 2019. május 23-i Bilali ítélet, C-720/17, EU:C:2019:448, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Emlékeztetni kell arra is, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 16. pontjában rámutatott – a 2011/95 irányelv 2013. december 21-i hatállyal hatályon kívül helyezte a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelvet (HL 2004. L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.), és annak helyébe lépett, és hogy e jogszabály-módosítás sem a kiegészítő védelem nyújtására vonatkozó jogi szabályozás, sem pedig az érintett rendelkezések számozása tekintetében nem vezetett semmilyen változáshoz. Következésképpen a 2011/95 irányelv 15. cikke c) pontjának szövege pontosan megegyezik a 2004/83 irányelv 15. cikke c) pontjának szövegével, így az e második rendelkezésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat releváns az első rendelkezés értelmezése szempontjából (lásd ebben az értelemben: 2021. január 13-i Bundesrepublik Deutschland [Palesztin származású hontalan személy menekült jogállása] ítélet, C-507/19, EU:C:2021:3, 37. pont).

25 A 2011/95 irányelv 15. cikke a „súlyos sérelem” három olyan típusát írja elő, amelyek jellemzője, hogy az azokat elszenvedő személy kiegészítő védelemben részesítését vonják maguk után. Ami az a) pontban szereplő „halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása”, és a b) pontban szereplő „kínzás vagy embertelen bánásmód” veszélyét illeti, ezek a „súlyos sérelmek” olyan helyzetekre vonatkoznak, amelyekben a kiegészítő védelmet kérelmező személy konkrétan egy meghatározott típusú sérelem veszélyének van kitéve (2009. február 17-i Elgafaji ítélet, C-465/07, EU:C:2009:94, 32. pont).

26 Ellenben – amint azt a Bíróság pontosította – az ezen irányelv 15. cikkének c) pontjában meghatározott, a kérelmező „életének vagy testi épségének súlyos és egyedi fenyegetettsége” által megvalósuló sérelem „általánosabb” sérelmi kockázatot foglal magában, mint az ugyanezen cikk a) és b) pontjában hivatkozott sérelmek. Így tágabb értelemben valamely polgári személy „életének vagy testi épségének […] fenyegetettség[ére]”, nem pedig meghatározott erőszakra vonatkozik. Ezenkívül e fenyegetettség velejárója egy olyan általános fegyveres konfliktushelyzetnek, amely „megkülönböztetés nélküli erőszakot” vált ki, ami azt jelenti, hogy személyes körülményeikre tekintet nélkül kiterjedhet személyekre (2009. február 17-i Elgafaji ítélet, C-465/07, EU:C:2009:94, 33. és 34. pont).

27 Más szóval, amint azt a főtanácsnok az indítványa 20. pontjában kiemelte, a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontja értelmében vett„súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának megállapítása nem függ azon feltételtől, hogy a kiegészítő védelmet kérelmező személy bizonyítsa a személyes helyzetére jellemző tényezők miatti konkrét érintettségét.

28 Ebben az összefüggésben ugyanis az „egyedi” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja a személyazonosságukra tekintet nélkül polgári személyek ellen irányuló sérelmeket, amikor a fennálló fegyveres konfliktust jellemző megkülönböztetés nélküli erőszak – a kiegészítő védelem iránti kérelmet elbíráló illetékes nemzeti hatóságok vagy az ilyen kérelmet elutasító határozatot elbíráló tagállami bíróságok értékelése szerint – olyan nagy fokú, hogy megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy az érintett országba vagy adott esetben az érintett régióba visszaküldött polgári személy kizárólag az annak területén való jelenléte miatt az említett irányelv 15. cikkének c) pontjában említett súlyos fenyegetettség tényleges veszélyének lenne kitéve (2009. február 17-i Elgafaji ítélet, C-465/07, EU:C:2009:94, 35. pont).

29 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 18. pontjában megállapításra került, a kérdést előterjesztő bíróság nincs meggyőződve arról, hogy az alapeljárás felpereseit személyes körülményeik miatt konkrétan érinti a Nangarhar tartományban uralkodó erőszak. Ezzel szemben úgy véli, hogy az e tartományban fennálló

általános biztonsági helyzetre tekintettel az alapeljárás említett felperesei, ha visszaküldenék őket oda, pusztán a jelenlétük tényénél fogva a konfliktusból eredő, megkülönböztetés nélküli erőszak folytán súlyos és egyedi fenyegetettség tényleges veszélyének lennének kitéve.

30 Ugyanakkor, amint az a jelen ítélet 17. pontjában szintén felidézésre került, a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) ítélkezési gyakorlata értelmében az ilyen súlyos és egyedi fenyegetettség megállapítása szükségszerűen feltételezi az „elhalálozási és sebesülési kockázat” mennyiségi vizsgálatát, amelyet az érintett területen az áldozatok számának a terület teljes lakosságszámához viszonyított aránya juttat kifejezésre, amely aránynak kötelezően el kell érnie egy bizonyos minimális szintet. Ha ez az arány e minimális szintet nem éri el, az adott ügy sajátos körülményeinek átfogó értékelésére nem kerül sor.

31 Márpedig e tekintetben meg kell állapítani egyrészt, hogy a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) által elfogadott azon kritérium, amely szerint a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontja értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának megállapítása azt feltételezi, hogy a már megállapított áldozatok száma az érintett régió teljes lakosságára tekintettel elér egy meghatározott küszöbértéket, kétségkívül relevánsnak tekinthető az ilyen fenyegetettség fennállásának megállapítása szempontjából.

32 Az érintett régióban élő valamennyi polgári személy számához viszonyítva az e régióban a konfliktusban részt vevő felek által a polgári személyek élete vagy testi épsége ellen elkövetett erőszak tényleges áldozatainak magas aránya ugyanis arra a következtetésre vezethet, hogy a jövőben az említett régióban más polgári áldozatok is lehetnek. Az ilyen megállapítás így lehetővé tenné a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontjában említett súlyos fenyegetettség fennállásának bizonyítását.

33 Másrészt azonban ki kell emelni, hogy ugyanezen megállapítás nem minősülhet az egyetlen döntő szempontnak a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontja értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának megállapításához. Közelebbről, az ilyen megállapítás hiánya önmagában nem elég annak szisztematikus és minden körülmények közötti kizárásához, hogy fennáll az e rendelkezés értelmében vett ilyen fenyegetettség veszélye, és ezáltal ahhoz, hogy automatikusan és kivétel nélkül a kiegészítő védelemből való kizárást eredményezze.

34 Az ilyen megközelítés ugyanis először is ellentétes lenne a 2011/95 irányelv azon céljával, hogy kiegészítő védelmet biztosítson valamennyi ilyen védelmet igénylő személy részére. Különösen, amint az ezen irányelv (6) és (12) preambulumbekezdéséből következik, annak egyik legfőbb célja annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulók beazonosítására, számukra megfelelő jogállást nyújtva.

35 Márpedig azon egyetlen mennyiségi kritériumnak – amely a megbízhatóságát illetően bizonytalan, figyelembe véve a fegyveres konfliktusok területéhez közeli objektív és független információforrások felkutatásának konkrét nehézségét –, mint a sebesült vagy elhunyt polgári áldozatok minimális száma, valamely tagállam illetékes hatóságai által a kiegészítő védelem biztosításának megtagadása érdekében való szisztematikus alkalmazása arra késztetheti a nemzeti hatóságokat, hogy megtagadják a nemzetközi védelem megadását, megsértve a tagállamok azon kötelezettségét, hogy beazonosítsák az e kiegészítő védelemre valóban rászoruló személyeket.

36 Másodszor, az ilyen értelmezés arra ösztönözhetné a nemzetközi védelmet kérelmezőket, hogy olyan tagállamokba menjenek, amelyek nem alkalmazzák a már megállapított áldozatok meghatározott küszöbértékének kritériumát, vagy e tekintetben alacsonyabb küszöbértéket állapítanak meg, ami a 2011/95 irányelv által bevezetett szabályok megkerülésére irányuló *forum shopping* gyakorlatára ösztönözhetne. Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv (13) preambulumbekezdése értelmében a menekült jogállás és a kiegészítő védelmi jogállás elismerésére és tartalmára vonatkozó

szabályok közelítésének többek között segítenie kell „a nemzetközi védelmet kérelmezők tagállamok közötti másodlagos migrációjának korlátozását”, amennyiben az ilyen migrációt kizárólag a tagállamok jogi szabályozásának eltérései idézik elő.

37 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzeti szabályozás olyan értelmezése, amely szerint abban az esetben, ha valamely polgári személy a személyes helyzetére jellemző tényezők miatt konkrétan nem érintett, annak megállapítása, hogy „a fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak” következtében fennáll e polgári személy életének vagy testi épségének e rendelkezés értelmében vett súlyos és egyedi fenyegetettsége, attól a feltételtől függ, hogy az érintett területen az áldozatok számának az e terület teljes lakosságszámához viszonyított aránya elér-e egy meghatározott küszöbértéket.

A második kérdésről

38 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának meghatározásához az adott eset összes körülményének átfogó figyelembevétele szükséges, és amennyiben nem ez a helyzet, milyen egyéb követelményeknek kell teljesülniük e célból.

39 E kérdés megválaszolása érdekében előzetesen meg kell állapítani – amint arra a főtanácsnok az indítványának 56. pontjában lényegében rámutatott –, hogy a kiegészítő védelmet kérelmező személy életének vagy testi épségének a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontja értelmében vett, „súlyos és egyedi fenyegetettségének” fogalmát tágan kell értelmezni.

40 Így a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontja értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának meghatározásához az adott ügy valamennyi releváns körülményének, többek között a kérelmező származási országának helyzetét jellemző körülményeknek az átfogó figyelembevétele szükséges.

41 Ami ugyanis a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontja alapján benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet illeti, még ha e kérelem nem is hivatkozik a kérelmező helyzetére jellemző körülményekre, ezen irányelv 4. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy az ilyen kérelmet egyedileg kell értékelni, amelynek érdekében számos tényezőt figyelembe kell venni.

42 E tényezők között szerepel többek között ezen irányelv 4. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében „a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény”.

43 Konkrétabban, amint azt a főtanácsnok lényegében az indítványa 56. és 59. pontjában megemlítette, a fegyveres összecsapások hevessége, az abban részt vevő fegyveres erők szervezettségének foka és a konfliktushelyzet időtartama is figyelembe vehető mint olyan tényező, amely számításba jöhet a 2011/95 irányelv 15. cikke c) pontjának értelmében vett súlyos sérelem tényleges veszélyének értékelése során (lásd ebben az értelemben: 2014. január 30-i Diakité ítélet, C-285/12, EU:C:2014:39, 35. pont), hasonlóan más tényezőkhöz, mint például a megkülönböztetés nélküli erőszak által jellemzett helyzet földrajzi kiterjedése, a kérelmező tényleges úticélja az érintett országba vagy régióba való visszatérése esetén, valamint a hadviselő felek által a polgári lakosság ellen esetlegesen szándékosan elkövetett támadás.

44 Ebből következik, hogy ellentétes a 2011/95 irányelv rendelkezéseivel, ha valamely tagállam illetékes hatóságai szisztematikusan alkalmaznak egy olyan kritériumot – mint a minimális számú sebesült vagy elhunyt polgári áldozat –, hogy megállapítsák a fegyveres konfliktus intenzitásának fokát, anélkül hogy

megvizsgálnák a kiegészítő védelmet kérelmező személy származási országának helyzetét jellemző valamennyi releváns körülményt, amennyiben ez arra vezetheti e hatóságokat, hogy e védelem nyújtását megtagadják, megsértve ezzel a tagállamokra háruló azon kötelezettséget, hogy beazonosítsák az említett védelemre ténylegesen rászoruló személyeket.

45 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának meghatározásához az adott eset összes körülményének, különösen a kérelmező származási országának helyzetét jellemző körülményeknek az átfogó figyelembevétele szükséges.

A költségekről

46 Mivel ez az eljárás az alapügyben részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzeti szabályozás olyan értelmezése, amely szerint abban az esetben, ha valamely polgári személy a személyes helyzetére jellemző tényezők miatt konkrétan nem érintett, annak megállapítása, hogy „a fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak” következtében fennáll e polgári személy életének vagy testi épségének e rendelkezés értelmében vett súlyos és egyedi fenyegetettsége, attól a feltételtől függ, hogy az érintett területen az áldozatok számának az e terület teljes lakosságszámához viszonyított aránya elér-e egy meghatározott küszöbértéket.**

2) **A 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának meghatározásához az adott eset összes körülményének, különösen a kérelmező származási országának helyzetét jellemző körülményeknek az átfogó figyelembevétele szükséges.**

Aláírások